7/8104

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : 026.21/2002/SPGY/322978
Konu : Yazılı Soru Önergesi

ÇOK İVEDİ/SÜRELİ

23.08.2002
SÜRELİ - ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 5 Ağustos 2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-16506 sayılı yazıları.

Karaman Milletvekili Sayın Zeki Ünal'ın 7/8104 Esas No'lu yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arzederim.

Prof. Dr. Şükrü Sina GÜREL
Dışişleri Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EK: Soru önergesi yanıtı (iki nüsha)

KARAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ ÜNAL'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ

Yazılı basında "Bir Afgan 200 Dolar" başlığıyla verilen haberde, Afganistan'ın Uruzgan eyaletindeki bir köyde düğün yapılan bir eve, Amerikan uçaklarının bombalanması sonucu, Karzai yönetimi ve ABD kaynaklarına göre 48 ölü, 118 yaralı, bölgedeki görgü tanıklarına göre ise, ölü sayısının en az 100 olduğu belirtilmektedir. Aynı haberde, bölge komiseri Abdur-rahim: "Olayın en acı ve en dramatik yönünün, ölen her bir Afganlı için 200, yaralı olanlar içinde 75'er Dolar tazminat dağıtılması, yıkılan ve harap olan binalar içinde birkaç çadır ve birkaç battaniye ile olayı kapatmaya çalışmalarıdır", demektedir. Ayrıca bombardımandan sonra Amerikan güçlerinin bölgeye gelerek köylüleri bağladıkları, yaralıların tedavi edilmelerini engelledikleri, elbiseleri yanan Afgan kadınlarının giyinmelerine müsaade etmedikleri ve çıplak halde resim ve görüntülerini çektikleri bölge halkının verdiği bilgiler arasındadır.

SORULAR:

1. ABD uçaklarının masum Afgan köylülerinin üzerine bombalar yağdırarak 100'e yakın insanın ölümüne ve bundan daha fazla insanın da yaralanmasına sebep olmalarını sıradan bir olay gibi görerek ölene 200 Dolar yaralıya 75 Dolar değer biçip birkaç çadır ve birkaç battaniyeyle olayı kapatmaya çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

2. Afganistan'da Uluslararası Güvenlik Destek Gücü (ISAF)'ın, bilfiil başkanlığını üstlenmiş olan Türkiye'nin, bu olay karşısındaki tepkisi ne olmuştur? Bombalamayı gerçekleştiren Amerikan uçakları ve onlara bu konuda destek çıkılmışsa Amerikan birliklerine karşı ISAF komutanlığınca ne gibi bir müeyyide uygulanmıştır.

3. Köylerin bombalanmasından sonra bölgeye baskın yapan ABD askerlerince, insanların bağlandığı, yaralıların tedavi edilmelerine engel olunduğu, en acı olanı, elbisesi yanan Afganlı hanımların giyinmelerine müsaade edilmeyerek çıplak halde resimleri ve görüntüleri alındığı doğru ise, bu durum insan namus ve haysiyetini hiçe sayan bir insanlık suçu değil midir? Konuyla ilgili olarak ne gibi girişimlerde bulunmayı düşünüyorsunuz?

4. Afganistan halkına yapılan bu zulüm Amerikalılara yapılmış olsaydı, Amerikanın tavrı ne olurdu? Türkiye'nin bu çifte standarda karşı göstereceği diplomatik tepki ne olacaktır?

YANITLAR:

1. Afganistan'ın Uruzgan eyaletinde meydana gelen sözkonusu müessif olay, Sürekli Özgürlük Harekatı çerçevesinde terörist unsurlara karşı ABD silahlı kuvvetleri tarafından bölgede gerçekleştirilen bir operasyon sırasında vuku bulmuştur. Halihazırda sözkonusu olay, ABD ve Afgan makamlarından oluşan bir komisyon tarafından soruşturulmaktadır. Dolayısıyla, bu aşamada bombalamanın meydana geliş nedenlerine ve bombalama sonrasında cereyan eden olaylara ve tutumlara ilişkin iddialar hakkında herhangi bir yargıya varmadan önce soruşturmanın tamamlanmasını beklemek uygun olur. Ancak, terörle mücadelenin sivil halka zarar vermeden sürdürülmesi için azami dikkatin gösterilmesi gereği de bu üzücü olayla bir kere daha ortaya çıkmıştır.

2. Olay, Sürekli Özgürlük Harekatı çerçevesindeki bir operasyon sırasında vuku bulduğu cihetle, ISAF'la ilintili değildir. Görev tanımı gereği, ISAF Kabil ve çevresinin güvenliğinin sağlanmasında Afgan makamlarına yardımcı olmak amacıyla faaliyet göstermektedir. Oysa, Sürekli Özgürlük Harekatı, terörizmle uluslararası mücadele bağlamında Afganistan'ın tümünü kapsayan bir harekattır. Dolayısıyla ISAF'ın ve ISAF Komutanlığı'nın Sürekli Özgürlük Harekatı'yla bir bağlantısı yoktur.

3. Bu aşamada bombalamaya ilişkin iddialar hakkında herhangi bir yargıya varmadan önce ABD ve Afgan makamlarınca sürdürülen soruşturmanın tamamlanmasını beklemek gerekir.

4. Konu halihazırda BM Genel Sekreteri'nin Afganistan Özel Temsilcisi Büyükelçi Lakhdar Brahimi ve BM Afganistan Yardım Misyonu (UNAMA) tarafından BM'ne intikal ettirilmiş olup, BM adına henüz bir görüş beyan edilmemiştir. Yukarıda da belirtildiği gibi, Türkiye terörle mücadelenin sivil halka zarar vermeden yürütülmesine azami dikkatin gösterilmesi gerektiği kanısındadır.